

Maria en Elizabeth; Lofzang

Thema: Geboorte
Lukas 1: 39-56

a. De ontmoeting met Elizabeth (Luk. 1: 39-45)

UITLEG VAN DE TEKST

Nadat de engel Gabriël aan Maria heeft verteld dat zij de 'moeder des Heeren' zal worden, gaat Maria naar haar nicht Elizabeth. Zij kan deze heerlijke boodschap niet voor zichzelf houden en reist met haast (vers 39) naar een stad van Juda. Je zou verwachten een stad in Judea, maar dat zegt Lukas niet. Hij legt een verband met de beloften die aan Juda gedaan zijn. Aangekomen in het huis van Zacharias, het gezinshoofd, (vers 40) groet Maria haar nicht Elizabeth. 'En het geschiedde' (vers 41) is een wijze van spreken die we kennen uit het Oude Testament. Er gebeurt, er geschiedt iets bijzonders. Als de groet van Maria klinkt in de oren Elizabeth, springt het kind op in de moederschoot. De aanstaande moeder, Elizabeth, merkt de sterke beweging bij haar kind én zij wordt 'vervuld met de Heilige Geest'. De Heilige Geest wijst haar erop dat het 'springen' van Johannes ook een boodschap is voor Elizabeth, namelijk dat Maria de Christus bij zich draagt. En ook door de Heilige Geest begint zij nu profetisch te spreken. Elizabeth wordt een bode van de Heere God zoals eerder de engel (Luk. 1: 11v, 1: 26v). Luidt roept zij uit: 'Gezegend bent u onder de vrouwen' (vers 42). Deze woorden waren ook door de engel uitgesproken (Luk. 1: 28). Het woord 'zegenen' betekent 'goed spreken over iemand'. Zegenen is het tegenovergestelde van vloeken. De Heere laat Elizabeth goed spreken van Maria en van het Kind dat zij bij zich draagt. Dit laatste is van groot belang. Daar waar de engel sprak van het Kind Dat komen zou, mag Elizabeth spreken van het Kind Dat er is. Deze tweede aankondiging

is voor Maria niet alleen een herhaling van wat de engel heeft gezegd, maar ook de verkondiging dat ze de vrucht al in haar buik draagt. In verwondering (vers 43) vraagt Elizabeth waar ze het aan verdient dat de moeder van haar Heere (Kurios) tot haar komt. Elizabeth voelt zich hierdoor rijk gezegend. Het woord Kurios is al vaker gevallen en duidt soms op de HEERE God Zelf (Luk. 1: 11, 15, 16, 28, 32, 38). En op het Kind Dat ook de Heere is. Het is voor haar een grote genade dat, in Maria, de Heere tot haar komt. Tegelijk is wat Elizabeth zegt voor Maria een hartelijke bevestiging en bemoediging van wat de engel Maria had gezegd. Elizabeth spreekt (vers 44) over de sterke beweging in haar buik als de groet in haar oren klonk. Haar kind (Johannes) kon Maria niet zien, maar wel horen. Dit vers is een bevestiging van de woorden gesproken tot Zacharias waarin werd gezegd dat zijn kind 'vervuld zou zijn met de Heilige Geest, ook van zijn moeders lijf aan' (Luk. 1: 15). Ze spreekt een zaligspreking uit over Maria (vers 45). Makarios betekent letterlijk welgelukzalig: op het allerdiepste gezegend. Vooral omdat Maria blijk heeft gegeven te vertrouwen op de Heere, ze gelooft Hem immers op Zijn woord. Tot slot benadrukt Elizabeth dat alles wat tot Maria is gezegd, door de Heere zal worden vervuld. Hij maakt Zijn woord waar.

TER OVERWEGING

Met de kinderen kan gesproken worden over het gelovig vertrouwen en handelen van Maria. Die mens is wijs die het woord hoort, doet en bewaart (Matth. 7: 24).

Maria ontvangt twee dingen in Elizabeth. Ten eerste een bevestiging van datgene wat de engel heeft gezegd. Elizabeth was niet bij het gesprek geweest

tussen Maria en de engel. Maria heeft daar ook nog niet over kunnen spreken en toch herhaalt Elizabeth bijna woordelijk de woorden van de engel Gabriël. Zo bevestigt de Heere Zelf, door Elizabeth (door Zijn Heilige Geest), de eerder gebrachte boodschap. De kinderen mogen gewezen worden op het gegeven dat de Heere nog steeds zo werkt. Soms mogen mensen individueel vanuit verschillende hoeken dezelfde woorden van de Heere ontvangen. Als gemeente mogen we van Zijn (verschillende) dienaren de bevestiging ontvangen van Gods beloften.

Daarnaast ontvangt Maria de boodschap dat ze het Kind bij zich draagt. De Heere heeft Zijn woord waargemaakt. Elizabeth mag dat verkondigen. We mogen de kinderen voorhouden dat de woorden van Elizabeth (vers 45) de volle waarheid zijn. Wat de Heere zegt, zal Hij doen.

Beide vrouwen worden in deze ontmoeting gezegend. Elizabeth is verwonderd dat de Heere tot haar komt. Met de kinderen kan worden gesproken over het wonder dat de Heere steeds, door Zijn Woord, tot ons komt. Maria mag weten dat de Heere opnieuw tot haar kwam. Eerst door de engel, nu door de met Gods Geest vervulde Elizabeth. Zo bemoedigen de vrouwen elkaar en achter dit alles staat de Heere Zelf. Hij ontvangt er alle eer van!

b. De lofzang van Maria (Luk. 1: 46-56)

UITLEG VAN DE TEKST

Maria antwoordt op dit alles met haar lofzang (vers 46). Mijn ziel (Grieks; psyche) maakt groot de Heere (Kurios). Ziel is hier een aanduiding van het innerlijk van Maria. Het komt vanuit haar hart. Haar geest (pneuma) verheugt zich in God, haar Zaligmaker (vers 47). Geest wordt hier gebruikt als synoniem van psyche (ziel). De aanhef van dit lied heeft iets weg van het begin van Psalm 103 ('Loof de HEERE, mijn ziel'). Hij is haar 'Zaligmaker' (letterlijk Redder). Maria wordt door de Bijbel niet getekend als zaligmaakster, maar ze kent zichzelf als iemand die zalig gemaakt moet worden. Ze moet en mag van Gods genade leven. Hij heeft haar aangezien in haar nederigheid (vers 48). Hier klinken meerdere dingen mee. Maria heeft geen eigen eer, al behoort ze met Jozef tot het Koningshuis van David. Psalm 89 en 2 Sam. 7 (de belofte aan David) gaan in vervulling, ondanks de nederige staat van Davids nageslacht. Tegelijk betreft Maria het op zichzelf. Zij, een jonge onbekende vrouw, zal de geschiedenis ingaan als de vrouw die door God werd uitverkoren moeder van de Heere Jezus te zijn. Wees Elizabeth haar aan als gezegende onder de vrouwen, Maria wijst op de Heere Die haar zo be-

genadigd heeft. Maria ziet de enorme reikwijdte van dit alles. Het Kind Dat ze mag dragen, zal een zegen zijn voor alle geslachten. De woorden gericht tot Abraham (Gen. 12: 3) worden door Maria belicht vanuit de geboorte van haar Kind. Die is van wereldwijde betekenis. De Heere heeft grote dingen gedaan (vers 49) aan Maria. Ze spreekt in verleden tijd. De boodschap van Elizabeth dat ze het Kind bij zich draagt, is overgekomen. Daarom looft ze Hem. Hij is de Machtige. Wie anders zou dit tot stand kunnen brengen? Hij is de Heilige. Dat geldt ook Zijn Naam. Zijn barmhartigheid (eleos: ontfermen, erbarmen, goedertierenheid) is van geslacht tot geslacht (vers 50) over die Hem vrezende. Dat geldt in onze dagen voor ons geslacht. Zijn arm heeft een krachtig werk gedaan (vers 51). Maria legt het uit. Hoogmoedigen (letterlijk staat er 'zij die naar beneden kijken, neerzien op anderen') heeft Hij verstrooid. Zoals een kind een handje zand neemt en kan strooien waar het wil, zo heeft de Heere dat gedaan bij hen die meenden dat het hen niet zou kunnen overkomen. Toegespitst gaat het over de gedachten van hun harten. Hun plannen, voorgenomen in hun hart, zijn door elkaar ge-gooid. Zoals zij dachten dat het zou gaan, gaat het niet. Machtigen zijn van hun tronen afgetrokken en nederigen (vers 52) heeft Hij verhoogd. Hongerigen zijn gevoed (verzadigd) met het goede (vers 53), maar rijken heeft Hij met lege harten en handen weggestuurd. De Heere is trouw aan Zijn volk (vers 54). Letterlijk staat er dat Hij Israël heeft teruggenomen. Israël is Zijn knecht (het woord duidt op een jonge dienstknecht en wordt ook gebruikt om een kind aan te duiden). God heeft gedacht aan Zijn barmhartigheid. D.w.z. Hij heeft Zijn hart laten spreken in genade. Dat had Hij aan Abraham beloofd (vers 55). Abraham, die de aartsvader, de patriarch is van het volk Gods, Israël. De beloften die de HEERE aan Abraham heeft gegeven, zal Hij vervullen. Het komt nu tot de vervulling van de grote belofte van het verbond: de geboorte van de Christus, de Middelaar. Waar wij niet denken aan God en Zijn Woord, doet Hij dat wel. 't Is trouw al wat Hij ooit beval' (Ps. 111: 5 ber.). Lukas eindigt met de mededeling dat Maria drie maanden (tot de geboorte van Johannes) bleef bij Elizabeth en dan terugkeert naar haar huis (vers 56).

TER OVERWEGING

Maria bezingt God en Zijn grote daden. We kunnen hieruit twee dingen bespreken met de kinderen. Ten eerste dat wij geroepen worden om de Heere te eren en prijzen. Juist wanneer we zingen voor Hem, tot Hem en over Hem, loven we Zijn Naam. We mogen de kinderen leren dat juist in de lofzang de Heere geëerd wordt. Veel voorbeelden uit de Bijbel laten ons dat zien: de lofzang van Mozes, Debora, Hanna, David enz. Ten tweede legt de Heere

ons Zelf de lofzang op de lippen. Maria put veelvuldig uit het Oude Testament om de Heere de lof te brengen. Als wij de psalmen zingen die ons worden geleerd, legt de Heere Zelf ons de lof in de mond.

Maria beseft de grootheid van haar Kind voor haarzelf. Hij is 'mijn' Zaligmaker. De Heere wil de kinderen leren dit na te zingen. Hij wil hen en ons leren dit te zingen met ons hart. Op de zondagschool wil de Heilige Geest ons brengen tot de belijdenis: Hij is mijn Zaligmaker.

Werk dit eenvoudig voor de kinderen uit: wijs hen op hun zondig hart en de zonden die ze daaruit doen en wijs ze op de overgave aan de Heere Jezus, waardoor zij vergeving van zonden krijgen en een nieuw hart en leven, in en door Hem. Het is de Heilige Geest Die dit in hen wil werken!

Maria beseft de grootheid van dit Kind voor de geslachten van de aarde. Ze dankt de Heere dat haar naam daarom zalig gesproken zal worden. Meer nog dankt ze de Heere dat haar Kind tot zegen zal zijn voor alle geslachten. Hier ligt de grond voor het doorgeven van het heerlijk kerstevangelie aan alle schepselen van alle tijden. Ook de kinderen behoren hiertoe.

Maria ziet de trouw van God aan Zijn Woord en Zijn volk (verbond). Maria ziet dat de Heere Zijn weg gaat en niet de weg die mensen wijzen of willen. Hoogmoedigen kunnen grote woorden spreken en

sterk lijken, de Machtige is de Heere Die de geschiedenis leidt naar Zijn plan en wil. Als daarbij tronen omver zullen gaan, dan is dat zo. Hij regeert (Psalm 91: 1).

GELOOFSLEER

- In zondag 14 van de Heidelbergse Catechismus gaat het over het artikel uit de Apostolische geloofsbelijdenis: 'Die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria.' Christus is en blijft bij Zijn menswording waarachtig en eeuwig God en heeft door de werking van de Heilige Geest de ware menselijke natuur uit het vlees en bloed van de maagd Maria aangenomen. Zo is Hij uit het geslacht van David en Zijn broederen in alles gelijk geworden uitgenomen de zonde. Hierdoor kan Hij onze Middelaar zijn en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekken. Christus is begonnen waar de zonde begint, namelijk in de moederschoot. Daardoor kon Johannes al wederom geboren zijn voor zijn natuurlijke geboorte.
- In artikel 18 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis staat dat Christus naast de menselijke natuur ook een ware menselijke ziel heeft aangenomen, opdat Hij een waar mens zou zijn. We liggen immers naar lichaam en ziel verloren. Beiden moeten gered worden.

